

PROF. DR. SZÁNTAY CSABA

MIT JELENT A KUTATÓI TEHETSÉG A VALÓ VILÁGBAN?

az MTA doktora, egyetemi magántanár (BME), tudományos főtanácsadó (RG), egészségügy- és oktatástámogatási vezető (RG)

Richter Gedeon Nyrt. 1103 Budapest, Gyömrői út 19–21.

Vajon miben rejlik a sikeres kutatók tehetségének titka? Elég „tehetséges” vagyok-e a sikeres kutatói életpályához? Pontosan milyen felkészültségű és egyéb kompetenciákkal bíró kutatókra vagy pályakezdőkre van szüksége egy kutatóhelynek (az ipari, illetve akadémiai szférában)? Vajon megfelelő oktatást nyújt-e ebből a szempontból a közoktatás és az egyetem? Milyen előnyöket jelent (ha jelent) a PhD megszerzése? Mi kell egy sikeres kutatói állásinterjúhoz? Gyógyszeripari kutatóként és vezetőként, továbbá egyetemi oktatóként is számos kollégával együtt az a tapasztalatom, hogy bár az ilyen és ehhez hasonló kérdések igencsak súlyosak, tudatos átgondolásuk és elemzésük meglehetősen hiányos az érintett egyének és intézmények részéről egyaránt. Továbbá számos sztereotípia és egysíkú, a valóságtól elrugaszkodott mítosz uralkodik a kutatói tehetség fogalma kapcsán, aminek komoly elvi és gyakorlati következményei vannak e kérdések vonatkozásában. A tehetség fogalmának jobb megértése és tudatosabb kezelése kritikusan fontos (lenne) az egyéni életpályák és az intézményi szintű sikeresség szempontjából egyaránt.

Több évtizednyi alap- és célzott ipari és egyetemi kutatási tapasztalatból kiindulva igyekszem az előadásban ezt a problémakört feszegetni és a kutatói tehetség problematikáját talán meglepő és remélhetően inspirálóan új megvilágításba helyezni. Igyekszem rávilágítani arra, hogy az intellektuális képességek, illetve a szakmai tudás mellett az ún. „attitűdkompetenciák” milyen döntő jelentőségűek abból a szempontból, hogy kiből lesz „jó kutató”. Jelentőségükhöz képest ezek a kompetenciák általában magukban a kutatókban sem kellően tudatosak, és fejlesztésükre is kevés figyelmet szentelünk a napi gyakorlatban csakúgy, mint a köz- és felsőoktatásban. Habár az előadásban a gyógyszeripari kutatói lét perspektívájából próbálok kiindulni, a lényegi üzenetek nem szakmaspecifikusak, és az élet sok más területére is vonatkoznak.